

FFB-AYTT

FORUM FOR SLEKTSGRANSKERE

NR 2

1982

Møte nr. 2 er nå avholdt med meget godt frammøte, vi hadde to innledere, Jan E. Jaatun og Per Braastad.

Jaatun holdt et glimrende kåseri der han tok for seg en slekt fra Toten, kåseriet er gjengitt annet steds i heftet.

Braastad imponerte oss alle med sine kunnskaper om slekter i Vardal, Biri og Snertingdal.

FFB-AYTT

Etter innledningen av disse to dannet vi studiegrupper med Jaatun som leder for Toten-gruppa og Braastad som leder for Biri/Sn.dal-gruppa, dette var meget vellykket i det flere fikk oppklart problemer.

På møtet tok vi også opp en fortegnelse over de forskjellige geografiske områder de frammøtte hadde sine aner fra, det viste seg at hovedtyngden lå på Toten, Vardal, Biri/Sn.dal og Land.

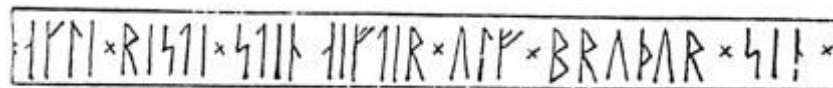
På neste møte har vi vært så heldige å få Leif A. Wien fra Land til å kåsere for oss om slekter fra Land.

Wien har i mange år drevet med slektsarbeid i Land, han holder dessuten på med bygdeboksarbeid for Land museum.

Så alle dere som har problemer med forfedrene fra Land møt fram på neste møte.

Totengruppa og Biri/Sn.dalgruppa vil selvfølgelig også være i funksjon under ledelse av Jaatun og Braastad.

HVA ER FORMÅLET MED FORENINGEN ?

HVA ER DET VI VIL OPPNÅ MED Å DANNE EN FORENING?

Det vi håper å få istand, er et miljø der uerfarne og erfarne slektsgranskere kan komme sammen å dyrke sin hobby, et forum der medlemmene kan utveksle opplysninger og erfaringer, hjelpe hverandre med de enkeltes problemer og forsøke å løse disse i fellesskap.

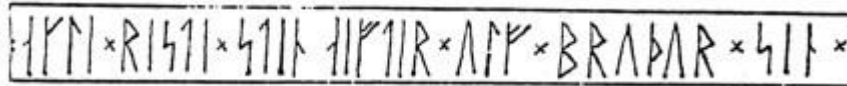
De mest erfarne slektsgranskere veileder og hjelper nybegynnere og sammen oppnå resultater.

Vi vil gjerne ha et nært samarbeid med historielagene i distriktet og trekke veksler på disses erfaringer og viten. Det er også klart at stoff som medlemmene finner fram til, som har interesse for historielagene, kan brukes av disse.

På den måten kan vi være med å øke interessen for vår lokalhistorie, og samtidig skape litt blest om slektsgransking som hobby, øke vår kjennskap til forfedrene, deres liv og levnad.

HVA SKÅL FORENINGEN ARBEIDE MED ?

Vi oppfordrer dere til å komme med forslag og ideer til hva vi skal arbeide med og hvordan.

HVA SKAL FORENINGENS NAVN VÆRE ?

Kom med forslag til navn.

HVILKEN ARBEIDSFORM SKAL VI HA ?

Vi har avviklet et møte med gruppearbeid. Hvordan synes dere om en slik måte å arbeide på?, skal vi fortsette slik, eller er det andre forslag til arbeidsmåte, så fram med de.

Møtene kan også

Det kan også arbeides i studieringer

Møtene kan også avvikles som studiesirkler da er vi berettiget til tilskudd fra AOF. Utbetaling av tilskuddet er imidlertid avhengig av at vi har en ringleder i hver ring, at det er minst fem stykker i hver ring, og at varigheten av arbeidet er minst 12 timer.

Møtene kan også avvikles som studieringer, da er vi også berettiget til stønad fra AOF på gitte vilkår.

Gi uttrykk for hva dere synes, da gjerne med et innlegg i FFS-nytt.

Vi møtes på Biblioteket, Gjøvik, den 3. desember 1982 kl. 1900.

Navn: Kari Halvorsdatter
Kiise

Født: Ca.1769

Opplysninger: Død 06.11 .1849
på Holmstadsveen i Ø.Toten.
Gift 27.11.1811 med enkemann
Anders Knutsen Holmstadsveen.
En sønn, Peder, døpt 19.04.1813
i Hoff Kirke.

Søkes: Født hvor og når.

Svar til: Knut J. Buskum, Prost
Bloms gt.38, 2800 Gjøvik.
Tlf.pr.72 933, ktr. 75 578

Navn: Hans Olsen

Født: Ca. 1783

Opplysninger: Gårdbruker på Ny-
gårdseter i Ø.Toten 1808 - **1848**
Gift 30.12.1808 med Anne Olsdtr
Nygårdseter. Hun døde på Nygård-
seter 09.08.1842, 58 år gml.
Flere barn.

Søkes: Født hvor og når.

Svar til: Knut J. Buskum, Pr. Bloms
gt.38, 2800 Gjøvik.
Tlf.pr.72 933, ktr.75 578

Navn: Peder Eriksen

Født: 1756 eller 1754

Opplysninger: Dragon. Gift
11.02.1780 med Elena Olsdtr.
Sivesind, død 03.03.1825, 69
år gml. Begr. 14.03.1825 ved Ås
kirke. Peder Eriksen bodde på
Sivesind i V.Toten 1780 -1825.
Fem barn.

Søkes: Født når og hvor.

Svar til: Knut J. Buskum, Prost
Bloms gt.38, 2800 Gjøvik.
Tlf.pr. 72 933, ktr. 75 578.

Navn: Christian Ellensen

Født: Ca.1752

Opplysninger: Husmann med jord i
1801. Gift 07.06.1776 med Per-
nille Ellingsdtr. Smebystuen,
født 1751. Bodde på Smebystuen
i Østre Toten 1776 - 1801.
Flere barn.

Søkes: Født hvor og når.

Svar til: Knut J. Buskum, Prost
Bloms gt.38, 2800 Gjøvik.
Tlf.pr. 72 933, ktr. 75 578.

TOTENSLEKTER

Vi gjengir her kåseriet som Jan E. Jaatun holdt på forrige møte, av hensyn til plassen er vi nødt til å dele kåseriet i to.

AV LÆRER HENRIK HASSELS OPPTEGNELSER

For lenge, lenge siden bodde det i en liten hytte oppe i Totenåsen en fattig husmannsfamilie med 7 barn.

Som et eksempel på hvor smått det kunne være, kan nevnes at sønnen etter at han var blitt en rik mann hadde fortalt at han kunne huske en dag moren ikke hadde annet enn en halv sild å dele mellom alle de sultne munnene, og alt ble spist, også hodet.

Det var da selvsagt at så snart barna ble så store, måtte de ut og sørge for seg selv. Og den første som stod for tur var da den eldste gutten. Jeg tror han het Kristian. Det har sikkert sittet et godt hode på den gutten, og et framifrå håndlag skulle han hatt i alt det han tok seg til, så det gikk framover for ham, og før han døde, var han en etter forholdene grunnrik mann.

Sin formue anbrakte han etter hvert i faste eiendommer, og til sist skulle han ha vært eier av 7 større gårder i Mjøstraktene. Av disse husker jeg dessverre bare tre, nemlig Råholdt i Eidsvoll, Såstad i Stange og Rognstad i Totenviken. På denne sistnevnte gård bodde han selv og overlot den til sin eldste sønn, mens de andre gårder ble delt mellom hans øvrige barn.

Der skulle anskaffes orgel til Balke kirke, og en orgelbygger som hadde tatt på seg arbeidet, var kommet til bygden og bodde på Rognstad.

En voksen sønn på gården var med ham hele tiden, så på arbeidet og hjalp vel også til hvor han fikk lov. Mesteren hadde vel ikke noe imot litt gratishjelp.

Da orgelet var godt og vel halvbygd, tok. mesteren seg ferie og reiste hjem, formodentlig til Christiania.

Da han var reist, begynte gutten for egen regning å bygge et lignende orgel. (Man får huske det var ikke så svære greiene de eldste kirkeorgler.) Han hadde funnet på en meget raskere arbeidsmåte. Mens mesteren finhamret blypipene med hammer, brukte Rognstad'n høvl, og flisene smeltet han siden sammen igjen.

Da orgelbyggeren kom tilbake, stod den andens orgel der ferdigbygd akkurat så langt som den førstes.

La ble mesteren flygende sint. " Når du er slik kar, så får du gjøre i stand det som mangler også! " sa han, og dermed strøk han sin kos.

Det er fortalt at denne gutten siden bygget en del kirkeorgler.

En datter på Rognstad ble i sin tid gift til Hol på Nes. Blant de ting hun hadde med seg hjemmefra, var også den bekjente Rognstad-bolle, en punschbolle av kolossale dimensjoner, dreiet av en " rønner askerot ". I noen generasjoner var den så på Hol inntil den med kand. Hol igjen kom tilbake til Rognstad.

I den bollen er det vel at største delen av mine fedres velstand og velferd er druknet! Drikk var det nemlig som ble slektens ulykke.

En gang, fortelles det, kom der et stort taterfølge til gårds på Rognstad. Karene var halvfulle og kranglete, knukledes og sloss litt innbyrdes ute i tunet mens de ventet på kvinnfolkene som på vanlig vis var inne for å tigge. Den eldste sønnen, Henrik, tok da en brennevinsflaske og gikk ut på tunet. Han hadde moro av å skjenke taterene fullere. Og det hadde nok de heller ikke noe imot. Kun en gammel "heks", som syntes å være følgets overhode, bad ham for all del ikke la kallene få mer brennevin, de var ustyrlige nok fra før. Men gutten hadde bare moro av å gjøre det enda mer broket for gamla. Til slutt fikk hun dåg herredømmet over dem og kommanderte det skrålende følget av garde. I porten vendte hun seg, løftet hånden truende mot den flirende unggutten og sa : "Synes du dette er så morosamt, du, så skal du vel få nok av denna moroa!"

Skjønt dette vel ikke var annet enn en klok, gammel kones advarsel til en kåt unggutt, ble det av samtiden oppfattet på en helt annen måte, det var en forbannelse som var utslynget over slekten.

Da det så ettersom årene gikk ble mer og mer klart at Henrik var drikkfeldig, var det neppe mange som fant at det var noe rart. Det var taterkjerringens forbannelse.

Han vedble dåg å bli holdt for en aktet mann hele sin tid. Det var bare det at han drakk.

Etter ham overtok sønnen mads gården. Hans kone het Marit (Marte), men hvor hun var fra vet jeg ikke. Han var visstnok slektens sorteste får. Det gikk med drikkekalaser og kortspill og dumme handler i fylla, til han til sist var kommet i den stilling at han ved griske slektningers "hjelp" måtte gå fra gården. Han beholdt dog en ikke så rent ubetydelig del, det såkalte Hassel. Men snart derpå solgte han den beste halvdel av Hassel til Dyhren. Da ble han endelig, skjønt det var altfor sent, gjort umyndig. Han fortsatte dog sitt ville liv til han endelig en dag ble funnet død, ihjelfrosset på hjemveien fra et julegilde. "Taterkjerringens forbannelse," tenkte folk. Sønnen Henrik overtok nå gården og tok som skik og bruk var, navn etter den. Hans kone het Mari. Hvor hun var fra, har jeg ikke hørt, men hun var en ualminnelig snill og dyktig kone. Henrik skildres også som en i alle deler bra kar, fredsommelig og vennsæl. Han lignet kun lite på faren. Men han hadde dog den feil at han tok seg en rus somme tider. Just ved en slik anledning, - han hadde vært over på gården Sundet, bare på den andre siden av elveoset - falt han ut av båten og druknet på grunt vann. Dette skjedde visstnok sommeren 1827 (30. juni 1828). Gamle folk ristet på hodet og tenkte på taterkjerringen.

Enken satt nå igjen på den lille gården med 4 ukonfirmerte barn og en eldgammel, nokså vanskelig kærkjerring, men tross de knappe kår og de hårde tider, greide hun å oppdra barneflokken til bra og arbeidsomme mennesker.

Den tredje i rekken, Christian, - kom ikke og skriv hans navn med K, for det likte han ikke - overtok Hassel etter moren. Hans kone het Pauline. Han var måteholdsmann i ordets aller beste betydning og forøvrig en hedersmann som hadde sine sambygdingers fulle aktelse.

Slik ble den skrevet ned for over 50 år siden slekts-
historien på godt og på vondt slik de gamle i familien
husket den. Hvem var han denne askeladden i familien som
hadde eid så mange gårder? Hadde en av forfedrene vært
noe så uvanlig som orgelbygger? Mange slike spørsmål
fikk nok en ung skolegutt til å tilbringe litt for mye tid
på Statsarkivet på Hamar den gang han helst skulle vært
opptatt av skolegang og utdanning

Men han fikk da svar på noen av spørsmålene, og han fikk
bekreftet at familietradisjonene hadde en kjerne
av sannhet selv om enkeltheter og generasjoner var blandet
sammen. Det faktum at sønner på Rognstad giftet seg og
bosatte seg i Stange og Eidsvoll, behøver ikke å bety at.
faren hadde noen eiendommer der. Det hadde ikke Henrik
Knudsen Rognstad, som askeladden het, men det er sant at
han var en av Totens rikeste bønder på sin tid.
Likeledes er det sant at han eide flere gårder, om enn ikke
alle på en gang, som noen av sønnene senere overtok.

Navn: _____

Født: _____

Opplysninger: _____

Søkes: _____

Svar til: _____

Navn: _____

Født: _____

Opplysninger: _____

Søkes: _____

Svar til: _____
